

آزمون کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی ۱۴۰۱

نظم فارسی

۱۴۷۱. کدام بیت به باور عامه اشاره دارد؟

- (۱) پر پروانه بسوزد با درخشنده چراغ / چون چخیدن با چراغ روشن زهرا کند
- (۲) هر که او مجروح گردد یک ره از نیش پلنگ / موش گرد آید بر او تا کار نازیبا کند
- (۳) ابله آن گرگی که او نخجیر با شیران کند / احمق آن صعود که او پرواز با عنقا کند
- (۴) با چنین کم دشمنان کی خواجه آغازد به جنگ / اژدها را حرب ننگ آید که با حربا کند

۱۴۷۲. ابیات زیر بیان اعمال کدام پادشاه پیشدادی ایران است؟

- چنان شاه پالوده گشت از بدی / که تابید از او فره ایزدی
- برفت اهرمن را به افسون ببست / چو بر تیزرو بارگی بر نشست
- چو دیوان بدیدند کردار او / کشیدند گردن ز گفتار او
- ش دند انجمن دیو بسیار مر / که پردخته مانند از او تاج و فر
- به فر جهاندار بستش میان / به گردن بر آورد گرز گران
- یکایک بیاراست با دیو جنگ / نبذ جنگشان را فراوان درنگ
- از ایشان دو بهره به افسون ببست / دگرشان به گرز گران کرد پست

(۱) جمشید (۲) سیامک (۳) هوشنگ (۴) طهمورث

۱۴۷۳. کدام گزینه بر معنای بیت زیر دلالت دارد؟

- چنان بر دل هر یکی بود دوست / نماز شب و روز آیین اوست
- (۱) در چشم و دل همگان او نیز عامل به فرایض روزه و نماز بود.
- (۲) هر کسی وی را دوست میداشت چنان که نماز شبانه و آیین روزه را
- (۳) هر کسی که نماز شب و روزه آیین او بود او را در دل دوست میداشت
- (۴) آن کس که نماز شبانه به جای میآورد و روزه میگرفت او را نیز چنین می پنداشت.

۱۴۷۴. معنی قسمت مشخص شده از بیت زیر چیست؟

کنون از تو اندازه گیریم راست / نباید برین برفزود و نه کاست

- (۱) تو را می آزماییم
- (۲) تو را معیار قرار می دهیم
- (۳) مراقب رفتار تو هستیم
- (۴) قدر و مرتبه تو را به درستی می دانیم

۱۴۷۵. معنی و مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) خرسر تا باز شناسد از آنک / می نتوان ساخت ز سوزن تبر
- (۲) صحبت او مخر و عمر مده زیر / جز که نادان نخرد کس به تبر سوزن
- (۳) ای بخرد با جهان مکن ستد و داد / کاو بستاند ز تو کلند به سوزن
- (۴) چون که در این چاه چو نادان به باد / داده تبر در طلب سوزنم

۱۴۷۶. مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) ای همه ساله دنان به گرد دنان در / من نه به گرد دنانم و نه دنانم
- (۲) به پیش دن درون، دانش چه جویی / تو را دن به، به گرد دن همی دن
- (۳) همچو نخجیران، دنیادی سوی دانش دن کنون / نیک دان باید همیت اکنون شدن ای نیکدن
- (۴) ای دهنده همچو، دن کرده رخان از خون دن / خون دن خونت بخواهد ریخت، گرد دن مدن

۱۴۷۱. گزینه ۲)

تفسیر کامل گزینه ۲ و علت انتخاب:

این بیت به یک باور عامیانه در مورد سرنوشت افراد ضعیف و درمانده اشاره دارد. به باور عامه، افرادی که در زندگی دچار مشکل و مصیبت می‌شوند، مانند کسی که توسط پلنگی زخمی شده، مورد هجوم موجودات ضعیف‌تر و پست‌تر مانند موش قرار می‌گیرند. این بیت به خوبی این باور را که افراد ضعیف در شرایط سخت مورد سوءاستفاده و آزار قرار می‌گیرند، بیان می‌کند.

تجزیه و تحلیل و دلایل انتخاب:

- تناسب با باور عامه: این بیت با توجه به تجربه‌های روزمره و مشاهدات مردم در طول تاریخ، با باور عامه درباره رفتار افراد در شرایط مختلف همخوانی دارد.
- استفاده از کنایه و تشبیه: شاعر با استفاده از کنایه (موش گرد آید بر او) و تشبیه (هر که او مجروح گردد یک ره از نیش پلنگ)، به طور موثری مفهوم مورد نظر خود را منتقل کرده است.
- ساختار ادبی: ساختار بیت، با رعایت قافیه و وزن، زیبایی ادبی بیت را دوچندان کرده و به خاطر سپاری آن را آسان‌تر کرده است.

نکته‌های مهم و تخصصی نظم فارسی در این سوال:

- باور عامه: اشاره به باورها و اعتقادات رایج در میان مردم که ریشه در فرهنگ و تاریخ آن‌ها دارد.
- کنایه: بیان مطلبی به طور غیرمستقیم و با استفاده از کلمات یا عبارات دیگر.
- تشبیه: مقایسه دو چیز با هم بر اساس یک ویژگی مشترک.
- قافیه و وزن: از عناصر اصلی شعر فارسی که به نظم و آهنگین بودن آن کمک می‌کنند.

معنی بیت‌ها و تحلیل نظم آن‌ها:

۱. پر پروانه بسوزد با درخشنده چراغ: پروانه برای رسیدن به نور و گرمای شمع به سوی آن می‌رود و در نهایت می‌سوزد. این بیت به عشق و علاقه‌ای اشاره دارد که می‌تواند به نابودی منجر شود.
۲. هر که او مجروح گردد یک ره از نیش پلنگ، موش گرد آید بر او تا کار نازیبا کند: همان‌طور که در بالا توضیح داده شد، این بیت به باور عامه درباره سرنوشت افراد ضعیف اشاره دارد.
۳. ابله آن گرگی که او نخجیر با شیران کند، احمق آن صعود که او پرواز با عنقا کند: این بیت به افرادی اشاره دارد که از جایگاه و توانایی‌های خود فراتر رفته و به دنبال انجام کارهایی فراتر از توان خود هستند.
۴. با چنین کم دشمنان کی خواجه آغازد به جنگ، اژدها را حرب ننگ آید که با حربا کند: این بیت به وضعیت یک فرد قدرتمند اشاره دارد که به دلیل داشتن دشمنان کم، نیازی به جنگیدن ندارد.

دلایل عدم انتخاب گزینه‌های دیگر:

- گزینه ۱: این بیت بیشتر جنبه عاشقانه و عرفانی دارد و به باورهای عامیانه مرتبط نیست.
- گزینه ۳: این بیت به موضوع بلندپروازی بی‌جا اشاره دارد و ربطی به باورهایی که در مورد رفتار افراد با یکدیگر در شرایط مختلف وجود دارد، ندارد.
- گزینه ۴: این بیت به موضوع جنگ و صلح اشاره دارد و ربطی به باورهایی که در مورد رفتار افراد با یکدیگر در شرایط مختلف وجود دارد، ندارد.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری:

از بین گزینه‌های داده شده، تنها گزینه ۲ به یک باور عامیانه در مورد رفتار افراد با یکدیگر در شرایط مختلف اشاره دارد. این بیت با استفاده از نمادپردازی و تضاد، به خوبی این باور را منتقل می‌کند.

۱۴۷۲. گزینه ۴)

تفسیر کامل گزینه ۴ و دلایل انتخاب:

- برای پاسخ به این سوال، ابتدا باید به مفاهیم کلیدی موجود در ابیات توجه کنیم. عباراتی مانند "شاه پالوده"، "فرّه ایزدی"، "اهریمن"، "دیوان"، "گرز گران"، "افسون" و "جنگ" همگی به داستان‌های اساطیری ایران و به‌ویژه دوره پادشاهی پیشدادیان اشاره دارند.
- شاه پالوده: این عبارت به پادشاهی اشاره دارد که به دلیل اعمال نیک و پرهیزگاری، از نور الهی برخوردار شده است.
- فرّه ایزدی: به معنای شکوه و جلالت الهی است که به پادشاه نیکوکار ارزانی می‌شود.
- اهریمن و دیوان: نماد نیروهای اهریمنی و شیطانی هستند که در مقابل نیروهای اهورایی قرار دارند.
- گرز گران و افسون: نماد ابزارهای قدرت و مبارزه هستند.
- با توجه به این مفاهیم، می‌توان نتیجه گرفت که شاعر به پادشاهی اشاره می‌کند که با استفاده از قدرت الهی و ابزارهای مختلف، بر نیروهای اهریمنی پیروز شده است. این توصیف کاملاً با شخصیت طهمورث در اساطیر ایرانی مطابقت دارد. طهمورث یکی از پادشاهان پیشدادی است که به عنوان یک جنگجوی بزرگ و پیروزمند شناخته می‌شود. او در نبرد با دیوان و اهریمن پیروز شده و نظم و امنیت را در جهان برقرار کرده است.

- علت انتخاب گزینه ۴:
- مبارزه با دیوان و اهریمن: طهمورث به عنوان یکی از پادشاهانی که به شدت با نیروهای اهریمنی مبارزه کرده است، شناخته می‌شود.
- استفاده از قدرت الهی: در ابیات به "فرّه ایزدی" اشاره شده است که نشان می‌دهد پادشاه مورد نظر از حمایت الهی برخوردار بوده است.
- پیروزی در جنگ: توصیف جنگ با دیوان و پیروزی بر آن‌ها، مشخصه اصلی داستان‌های مربوط به طهمورث است.
- نکات مهم و تخصصی مربوط به نظم فارسی در این سوال:
- زبان شاعرانه: شاعر از زبان شاعرانه و تشبیهات زیبا برای توصیف وقایع استفاده کرده است.
- نمادپردازی: در این ابیات از نمادهای مختلفی مانند فرّه ایزدی، اهریمن و دیوان استفاده شده است.
- تضاد: تضاد بین نیروهای اهورایی و اهریمنی، یکی از عناصر اصلی در این ابیات است.
- معنی بیت‌ها و نکات مربوط به نظم آن‌ها:
- بیت اول: پادشاه به قدری پاک و مقدس شده بود که نور الهی از او تابیده است.
- بیت دوم: پادشاه با استفاده از افسون، اهریمن را شکست داده و او را به بند کشیده است.
- بیت سوم: دیوان با دیدن قدرت پادشاه، از او اطاعت کردند.
- بیت چهارم: دیوان تاج و تخت خود را به پادشاه تقدیم کردند.
- بیت پنجم: پادشاه با قدرت الهی، بر جهان حکومت می‌کرد.
- بیت ششم: پادشاه با گرز خود، بر دیوان پیروز شد.
- بیت هفتم: پادشاه با استفاده از افسون و گرز، دیوان را شکست داد.
- دلایل عدم انتخاب گزینه‌های دیگر:
- جمشید: اگرچه جمشید نیز پادشاهی نیکوکار و دارای فرّه ایزدی بود، اما داستان او بیشتر به دوره طلایی و شکوفایی ایران مربوط می‌شود و کمتر به مبارزات او با نیروهای اهریمنی پرداخته شده است.
- سیامک: سیامک فرزند کیومرث بود و بیشتر به عنوان یک شخصیت تراژیک شناخته می‌شود که به دست دیوان کشته شد.
- هوشنگ: هوشنگ نیز یکی از پادشاهان پیشدادی بود، اما داستان او بیشتر به کشف آتش و تمدن‌سازی مربوط می‌شود.
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری:
- با توجه به تحلیل ابیات و مقایسه آن‌ها با داستان‌های اساطیری ایرانی، می‌توان نتیجه گرفت که ابیات مورد نظر به پادشاه طهمورث اشاره دارند. طهمورث به عنوان یک جنگجوی بزرگ و پیروزمند شناخته می‌شود که با استفاده از قدرت الهی و ابزارهای مختلف، بر نیروهای اهریمنی پیروز شده است.
- واژه‌های تخصصی و توضیح آن‌ها:
- پیشدادیان: اولین سلسله پادشاهان اساطیری ایران
- فرّه ایزدی: شکوه و جلالت الهی
- اهریمن: نماد نیروی شر و بدی
- دیوان: موجودات اهریمنی و شیطانی
- ۱۴۷۳. گزینه ۲)
- تفسیر کامل گزینه ۲ و دلایل انتخاب:
- برای درک بهتر معنای بیت و انتخاب گزینه صحیح، باید به ساختار دستوری و معنایی آن توجه کنیم.
- چنان بر دل هر یکی بود دوست: این بخش از بیت نشان می‌دهد که شخص مورد نظر در دل همه محبوب و دوست‌داشتنی بوده است.
- نماز شب و روز آیین اوست: این بخش به عبادت و تقوای شخص مورد نظر اشاره دارد و نشان می‌دهد که او به نماز شب و روزه پایبند بوده است.
- با ترکیب این دو بخش، می‌توان نتیجه گرفت که معنای کلی بیت این است که هر کسی این شخص را به اندازه نماز شب و روزه دوست می‌داشت. یعنی میزان علاقه و دوستی افراد به این شخص بسیار زیاد و عمیق بوده است.
- علت انتخاب گزینه ۲:
- تناسب معنایی: گزینه ۲ به طور کامل معنای بیت را منتقل می‌کند و نشان می‌دهد که دوستی افراد با این شخص به اندازه عبادت و تقوای او بوده است.
- ساختار دستوری: ساختار دستوری گزینه ۲ با ساختار بیت اصلی همخوانی دارد.
- مفهوم کلی: این گزینه مفهوم کلی بیت را که بیانگر محبوبیت و تقوای شخص مورد نظر است، به خوبی منتقل می‌کند.
- نکات مهم و تخصصی مربوط به نظم فارسی در این سوال:
- تناسب معنایی: در تحلیل شعر، توجه به تناسب معنایی کلمات و عبارات بسیار مهم است.